

VIJESTI

NAKNADNI POTPISNICI
NOVOSADSKIH ZAKLJUČAKA

U 3. broju »Jezika« donijeli smo tekst Zaključaka o jeziku i pravopisu hrvatske i srpske književnosti, kako su formulirani na sastanku književnika i jezičnih stručnjaka u Novom Sadu od 8. do 10. prosinca 1954. Uredništvo »Letopisa Matice Srpske« dostavilo je tekst Zaključaka i onim književnicima, javnim radnicima i jezičnim stručnjacima, koji su bili pozvani na anketu, ali nisu bili u Novom Sadu, i zamolilo ih je, da svojim potpisom izjave suglasnost s Novosadskim zaključcima o jeziku i pravopisu. Tako su Zaključke naknadno potpisali: dr. Josip Badalić, dr. Antun Barac, Josip Barković, Milan Bogdanović, Radoslav Bošković, Dobriša Cesarić, Marija Crnobori, Rodoljub Čolaković, Branko Čopić, Oskar Davičo, Vladan Desnica, Ivan Dončević, Milan Đeković, Eli Finci, Velibor Gligorić, dr. Petar Guberina, Joža Horvat, dr. Stjepan Ivšić (uz dodatak: Ovaj poti is dajem s napomenom, da izjava u 4. t. Zaključaka ne smije služiti za propagandu ekavskog izgovora na dosadašnjem književnom i jekavskom području), Vojin Jelić, dr. Slavko Ježić, Vojislav Jovanović, Vjekoslav Kaleb, Ilija Kecmanović, Božidar Kovačević, Slavko Kolar, dr. Mihovil Kombol, Dušan Kostić, Đorđe Kostić, dr. Marko Kostrenić, Gustav Krklec, Miroslav Krleža, Skender Kulenović, Miodrag Lalević, Mihailo Lalić, dr. Vido Latković, Desanka Maksimović, Ranko Marinković, Dušan Matić, Svetozar Matić, Marijan Matković, dr. Milutin Milanković, dr. Mijo

Mirković, Borislav Mihajlović, Tanasije Mladenović, Stjepan Musulin, Borivoje Nedić, Vlatko Pavletić, dr. Dragoljub Pavlović, Vladimir Popović, Vladislav Ribnikar, Marko Ristić, Ivo Sarajčić, Novak Simić, dr. Petar Skok, dr. Siniša Stanković, Marijan Stilinović, Tito Strozzi, Petar Šegedin, dr. Andrija Štampar, Tomislav Tanhofer, Aleksandar Vučo, Vice Zaninović i dr. Sreten Živković.

Naše će čitaoce jamačno zanimati i to, da su zagrebačke ustanove izabrale svoje predstavnike u komisiju za pravopis. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti izabrala je dra. Dragutina Boranića, akademika, a za zamjenika mu je odredila Pavla Rogića, naučnog suradnika Jugoslavenske akademije; Zagrebačko sveučilište izabralo je dra. Matu Hrastu i dra. Josipa Hamma, sveučilišne profesore, a Matica Hrvatska dra. Ljudevita Jonkea, sveučilišnog profesora.

Lj. J.

ISPRAVCI

U trećem broju »Jezika« potkrale su se neke štamparske pogreške, koje mijenjaju smisao rečenice. U članku Alije Selmanovića na str. 76. u 5. retku odozdo treba da stoji Dunjia, a ne Duњa. Isto tako u članku Stanka Hondla na str. 89. u 3. retku odozdo treba da stoji *znanost* mjesto *znanosti*. I u 5. retku odozdo treba da bude *Wissenschaft*, pa i to ispravljamo, premda time nije bio promijenjen smisao rečenice. Molimo naše čitaoce, da to poprave na tima mjestima.

JEZIK

ČASOPIS ZA KULTURU HRVATSKOGA KNJIŽEVNOG JEZIKA
IZDAJE HRVATSKO FILOLOŠKO DRUŠTVO
ZAGREB, LIPANJ 1955.
GODIŠTE III.

JEZIK I POEZIJA

Rikard Simeon

Kao uvijek, kada su pjesnici pokušavali oslobođiti se stege logike, gramatike ili društvenih obzira, tako su i sada učestali prijekori poeziji, da je nerazumljiva, nelogična i beskorisna: isprazno gomilanje riječi, koje ništa ne kažu i kojih nitko ne razumije.

To negodovanje nastalo je zbog osobitog načina upotrebe jezika u poeziji: ne želeći ograničiti se samo na to, da izražava misli i stvara sudove, ona se služi jezikom kao sredstvom, kao materijalom, u kome ostvaruje i materijalizira umjetnički doživljaj, bez obzira na logičke i gramatičke norme. Ako je to grijeh, onda je ona zaista kriva i treba je osuditi. Ali ako nije?

Poezija se razvila u jeziku i izrasla iz njega, baš kao i logika i gramatika; svima im je trima jezik temelj, a svrha što vjernije izražavanje misli, osjećaja i doživljaja uopće. Stoga nije odlučno, da li se one razilaze jedna od druge, nego kako se koja od njih odnosi prema jeziku i mišljenju.¹⁾

Logičko mišljenje obuhvaća samo jedan dio psihičkih procesa; njegovi su jedini produkti pojам, sud i zaključak, — a sav osjećajni život, instinkti, raspolaženja, podsvijest, ostaju izvan njegova dosega. Velika većina psihičkih procesa ne odvija se po zakonima logičkog mišljenja. Shvaćajući riječ kao pojам, logika joj pridaje točno određeno značenje; naprotiv, u jeziku riječ nije uvijek nosilac pojma, nego je vrlo često dio skupa, koji tek kao cjelina označuje jedan jedinstveni pojam, a u svima drugim slučajevima riječ sama za se, t. j. bez veze s kontekstom, nema samo jedno značenje.

¹⁾ Riječ *mišljenje* znači ovdje ukupnost doživljaja, psihičkih činjenica i pojava. — Op. p.